

ISSN 2010-6246

ILM SARCHASHMALARI

ILMIY-NAZARIY, METODIK JURNAL

Science Top Sources

Scientific-theoretical, methodical journal

MUSTAQILLIGIMIZNING 33 YILLGI
QUTLUG' BO'LSIN, AZIZLAR!

2024.8

www.ilm-sarchashmalari.uz

darajalarini o'z ichiga oladi. Ingliz tilidagi ravishlar ko'proq moslashuvchan va turli darajalarda baholanishi mumkin bo'lsa-da, o'zbek tilidagi ravishlar yanada qattiqroq tuzilishga ega bo'lib, o'zgartirish imkoniyati kam.

Xulosa. Xulosa qilib aytadigan bo'lsak, ikki til o'rtasidagi o'xshashliklarni ravishlarning umumiy vazifasi va turlarida, shuningdek, ifodalarning tugallanishining asosiy tamoyilida ko'rish mumkin. Biroq, ulardan foydalanishdagi farqlar, xususan, moslashuvchanlik va nuanslar darajasi ularni bir-biridan ajratib turadi. Shunga qaramay, ingliz va o'zbek tillarida payt ravishlarining graduonimiyasi farqlanishi bu tillar o'rtasida tarjima qilishda diqqat bilan ko'rib chiqish zarurligini ta'kidlaydi. Qiyinchiliklarga qaramay, ushbu farqlarni o'rganish ikkala tilning lingvistik tuzilmalari haqida qimmatli xulosalar beradi. Bu topilmalar ingliz va o'zbek tillarining lingvistik xususiyatlarini tushunishimizga yordam beradi, ularning o'ziga xos va umumiy jihatlarini ta'kidlaydi. Bu tadqiqot ravishlarning qo'llanilishining nozik jihatlariga oydinlik kiritib, til o'rganuvchilar va o'qituvchilarga lingvistik bo'shliqlarni bartaraf etishda, shuningdek, tarjima mutaxassislariga har ikki tilda ravishlarning asl ma'nosini to'g'ri yetkazishda yordam berishi mumkin. O'z navbatida, ushbu qiyosiy tadqiqot til o'rganish va tarjimashunoslikni rivojlantirish uchun lingvistik tadqiqotlarni davom ettirish muhimligini ta'kidlaydi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

- (1). Amanzholova, D. (2017). «Cultural Perspectives through Adverbs in Literature». Eurasian Linguistics Journal.
- (2). Bondarchuk, O. (2020). «Spatial Relations in English and Uzbek: A Comparative Analysis». Language Studies Press.
- (3). Otani, J. (2018). «Function and Form of Adverbs in Cross-Linguistic Perspective». University Academic Press.
- (4). Quirk, R., Greenbaum, S., Leech, G., & Svartvik, J. (1985). «A Comprehensive Grammar of the English Language». Longman Group.
- (5). <https://dictionary.cambridge.org/>

Asqarova Shaxnoza Kamolidinovna (Doktorant (DSc), Toshkent davlat Sharqshunoslik universiteti, PhD;
e-mail: shakhnozaaskarova2@mail.com)

“ALPOMISH” ASARIDAGI ZOONIM BIRLIKLARNING LINGVISTIK XUSUSIYATLARI

Annotatsiya. Mazkur maqola “Alpomish” dostoni tarkibida keluvchi zoonim birliklarning lingvistik jihatlarini tadqiq qilishga bag'ishlangan bo'lib, ular turli manbalar asosida tahlilga tortilgan. Shuningdek, asar doirasida faol ishtirok etgan ot – Boychibor va boshqa hayvonlar laqab, nomlarini lug'aviy tomondan o'rganishga oid ma'lumotlar keltirilgan. Boy so'zi ko'p ma'noli hisoblanib, “hech narsadan kamchiligi yo'q, hamma narsadan badastir, to'kis” degan ma'nolarga ega. Chibor o'zbek shevalariga xos so'z hisoblanib, odatiy tilda uning chipor, olachipor kabi fonetik variantlari mavjud, lug'aviy jihatdan “olatusli, olachipor, olabula” degan ma'nolarni anglatadi.

Kalit so'zlar: zoonim birliklar, doston, hayvonot olami, lug'aviy ma'no, termin.

Аскарова Шахноза Камалидиновна (докторант (DSc) Ташкентского государственного университета востоковедения, PhD; e-mail: askarovashakhnoza2@mail.com)

ЛИНГВИСТИЧЕСКИЕ ОСОБЕННОСТИ ЕДИНИЦ-ЗООНИМОВ В ЭПОСЕ “АЛПОМИШ”.

Аннотация. Данная статья посвящена исследованию лингвистических аспектов зоонимических единиц эпоса «Алпомиш», которые анализируются на основе различных источников. Кроме того, представлены сведения о лексическом изучении прозвище и названий коня Байчибара и других животных, часто упоминаемых в произведении. Слово «Бой» считается многозначным и означает «без недостатка в чем-либо, изобилующий всем, полный», единица «Чибор», специфичное для узбекских диалектов, и в языке народа оно имеет фонетические варианты, такие как чипор, олачипор, и лексически означает «пёстрый, пятнистый, рябой».

Ключевые слова: зоонимические единицы, эпос, животный мир, лексическое значение, термин.

Asqarova Shaxnoza Kamalidinovna (Doctoral student (DSc) of Tashkent State University of Oriental Studies; e-mail: askarovashakhnoza2@mail.com)

LINGUISTIC CHARACTERISTICS OF ZOONYMOUS UNITS IN “ALPAMISH”.

Annotation. This article is dedicated to the research of the linguistic aspects of the zoonym units in the dastan “Alpomish”, which are analyzed based on various sources. In addition, information on the

lexical study of the nicknames and names of the horses, Baychibar and other animals, which actively participated in the work, is presented. The word "bay" is considered to be multi-meaning and means "no shortage of anything, abundant in everything, full". Chibor is a word specific to Uzbek dialects, and in the common language it has phonetic variants such as chipor, olachipor and lexically means "motley".

Key words: *zoonym units, epic, animal world, lexical meaning, term.*

Kirish (Introduction). "Alpomish" dostonida zoonimlar juda unumdor qo'llangan bo'lib, ular atoqli otlarning bir turidir. Zoonim termini grekcha zoo – "hayvon" va onoma – nom so'zlaridan olingan bo'lib, lug'aviy jihatdan hayvon nomi degan ma'noni anglatadi. Hayvon va boshqa tirik mavjudotlarga qo'yilgan maxsus nomlar va laqablar zoonimlar hisoblanadi [1;45-b.]. Zoologiya fani nuqtayi nazaridan, har bir jonli tana borki, tabiat va jamiyatda o'z o'rniga hamda o'ziga xos funksiyalarga ega. Demak, hayvonot olami inson hayotida nafaqat maishiy tomonlama ko'maklashgan, balki ular insonga hamroh, do'st, yordamchi kabi funksiyalarni bajargan. Hayvonlarning transport vositasi vazifasini ado etishi esa insoniyat taraqqiyotida eng muhim omillardan biri bo'lgan. It, mushuk, ot, ba'zan qushlarga nisbatan ham maxsus nom berish o'zbek tilida keng tarqalgan [2;18-b.]. Bu nomlar nafaqat hayvonlarni o'z turi ichida alohida ajratib olish uchun, balki ularning inson uchun ahamiyatini oshirish, erkalash, o'ziga yaqin olish uchun ham keng qo'llaniladi.

Mavzuga oid adabiyotlar tahlili (Literature review). Bir necha tadqiqotchilarning fikrlariga qaraganda, o'zbek tilida qush va hayvonlar uchun maxsus qo'yilgan laqab-nomlar azaldan mavjud. O'zbek xalq og'zaki ijodi namunalarida ham zoonimlar keng qo'llanilgan. "Alpomish" dostonida ellikka yaqin zoonimlar qo'llanilgan bo'lib, ularni quyidagicha guruhlash mumkin:

1. Ot nomlari: Boychibor, G'iro't, Ko'kdo'n, To'riq, Tarlon, Oqbo'z, Somon, Olachibor, Olma-ko'z, Oyshapaq, Jiyroncha, Jiyronbo'z kabi.
2. Tuya nomlari: Qoranor, Tarlon, Elchinor, Ko'galcha kabi.
3. It nomlari: Izquti, Boyqadam kabi.
4. G'oz nomlari: Qonir g'az (Qo'ng'ir g'oz), Olatumshuq kabi [3;122-b.].

Turkiy xalqlarda, jumladan, o'zbeklarda ot muqaddas jonzot sanaladi. Xususan, qahramon va pahlavonlar oti o'zbek xalq og'zaki ijodidagi yetakchi mavzulardan biridir. Chunki Alpomishni Boychiborsiz, Go'ro'g'lini G'irko'ksiz tasavvur qilish mumkin emas. Demak, xalq dostonlaridagi zoonimlar badiiy timsol darajasiga ko'tarilgan bo'lib, o'zining lisoniy jihatlari bilan asar mundarijasida alohida badiiy qimmat va uslubiy vazifa kasb etib kelgan. Xalqimizda "Ot bitdi – qanot bitdi", "Ot – yigitning yo'ldoshi", "Ot – yigitning qanoti" "Oti bor yigit – haqiqiy erkak" kabi o'nlab maqollar bor. Ularda o'zbekning otga bo'lgan munosabati o'z ifodasini topgan. Otning ajdodlarimiz hayotida naqadar muhim o'rin tutganligini afsona, rivo-yat, qo'shiq, ertak, dostonlar matnidani ham osongina anglasa bo'ladi. Ota-bobolarimiz otga, ayniqsa, zotli va yaxshi otga hech qachon hayvondek munosabatda bo'lmaganlar, inchunun, hamisha ot bilan do'st kabi suhbatlashganlar, o'z sirlarini aytganlar, tashvishlarini ham, quvonchlarini ham ot bilan baham ko'rganlar.

Tadqiqot metodologiyasi (Research Methodology). Tadqiqot jarayonida ilmiy bilishning tilshunoslik va tarjimashunoslik sohasida qo'llaniladigan analiz, sintez, qiyosiy tahlil, germinenvtik tahlil kabi metod va usullardan samarali foydalanildi.

Tahlil va natijalar (Analysis and results). Xalq og'zaki ijodida alohida o'rin tutgan zoonim birliklarning lingvistik jihatdan tahlillari turli tilshunoslar tomonidan amalga oshirilgan bo'lib, ularning fikr-mulohazalari quyida keltirib o'tilgan.

Hayvonlar nomlari lingvistik jihatdan tahlil qilinishi lozim bo'lgan mavzulardan biridir. Tilshunoslikda nomlar, xususan, hayvon nomlariga bag'ishlangan ilmiy ishlar salmoqlidir. Bu borada professor E. Begmatov o'zining ko'plab tadqiqotlarida onomastik komponentlarni tahlil qilib, izlanishlar olib borgan. Biz ham mazkur ishlarining davomi sifatida "Alpomish" dostonidagi zoonimlar tadqiqiga qo'l urdik. *Boy-chibor* – dostonidagi jangovar ot. Boychibor zoonimi "boy" otiga "chibor" so'zining birikuvidan yasalgan morfemik tarkib bo'lib, qo'shma so'z shaklida kelgan. O'zbek tilida *boy* va *chibor* so'zlari o'ziga xos lug'aviy ma'no anglatadi.

Boy so'zi ko'p ma'noli hisoblanib, "hech narsadan kamchiligi yo'q, hamma narsadan badastir, to'kis" degan ma'nolarga ega. Chibor o'zbek shevalariga xos so'z hisoblanib, odatiy tilda uning chipor, olachipor kabi fonetik variantlari mavjud, lug'aviy jihatdan "olatusli, olachipor, olabula" degan ma'nolarni anglatadi [4;370-b.]. Masalan, chipor tovuq, chipor ilon, chipor o'rdak kabi. Demak, Boychibor sof turkiy lug'aviy vositalar asosida shakllangan bo'lib, "har jihatdan beqam, to'kis bo'lgan ola tusli ot" degani. Bu dostonidagi Boychibor tasviri bilan bog'liq o'rinlarda yaqqol ko'rinadi:

Hayvonzodning asl bordir Boychibor,

Aql bordir odamzoddan ziyoda. (1;191-b.)

O'zbek xalq og'zaki ijodi namunalaridan ma'lum bo'lishicha, Chovkar Cho'ltoq afsonaviy suv ayg'irlaridandir. Bu bobo tulpor Dovon arg'umoqlari haqidagi qadimgi rivoyatdagi tog'da yashovchi samoviy ayg'irlarni eslatadi. "Chipor" va "chokvor", aslida, bir so'z bo'lib, ola demakdir. Shu bois "Alpomish" dostonidagi Boychibor ba'zan "Chokvor ko'k" deya ta'riflanadi:

O'zi shunday kelgan akam Chovkar ko'k,

Quyrug'idan berisida kiri yo'q,

Minganlarning bo'lar ekan ko'ngli to'q,

Buni minsang, aka, senga dushman yo'q.

Bundan ko'rinadiki, chibor, cholvor ot "xosiyatli, pokiza ot". Shuni alohida ta'kidlash kerakki, turkiy elatlar va turklar bilan yaqindan munosabatda bo'lgan xalqlar eposida qahramonning oti, ko'pincha, ola, ya'ni chipor tusli bo'ladi.

Asarda Hakimbek tomonidan bu otning tanlanishi ham tasvirlangan: "Shuning uchun otni tanlashda bobosi Dobonbiydan qolgan qo'riqni olib: "Saman sariga tush, yo olapocha to'riga tush, shapaqning zo'riga tush", deb ot tanlashga kirishadi. Qo'riqqa tushgan "bir chipor ot" unga yoqmaydi va uni qo'yib yuboradi. Biroq uch martagacha qo'riqqa bitta ot tushaveradi. Aslini olganda, shu voqeaning o'zi ham Hakimbekka aynan mana shu ot nasib etganidan darak beradi. Singlisi Qaldirg'och akasining ko'nglini ko'tarib: "...buni mingan odam ko'p yerlarni ko'radi, maqsadini topib qoladi", deydi. Qaldirg'och tilidan aytilgan she'riy parchada Boychiborning ta'rifi juda mehrli so'zlar bilan keltiriladi. Qadimgi afsona va rivoyatlarga ko'ra agar otni qiz bola yuvib-tarasa, egar-jabdug'ini taqsa, otda ijobiy o'zgarish ro'y berar ekan. Shu sababli Qaldirg'och singil ham sifatida, ham ayol kishi sifatida Boychiborni akasiga egarlab beradi. Ijodkor baxshilarimiz dostonni yaratish orqali xalqimizning sevikli hayvoni otga ham haykal o'rnatadilar. Xalq orzusiga yarashqli haykal o'rnatadilar. Xalq orzusiga yarasha qahramonlariga mos otni ravo ko'radi. G'iro't, G'irko'k, Boychibor ana shunday otlardandir [2;64-b.]. Qahramonning otini ta'riflash o'zbek xalq og'zaki ijodidagi yetakchi mavzulardan biridir. Dostonlarda afsonaviy ot timsolining mukammal ishlanganligi xalqimizning qadimiy totemistik tasavvurlari bilan bog'liq bo'lsa kerak. Deyarli ko'chmanchi hayot kechirgan turkiy qabilalar turmushida ot benihoya katta rol o'ynar ekan, o'z-o'zidan bu mo'tabar jonivorga sig'inish an'anasi kelib chiqqan. Xususan, g'arbiy xunlarda oq, sharqda bo'z, shimolda qora, janubda to'riq rangli otlar boqiladi.

Xulosa va takliflar (Conclusion /Recommendations). Inson va tabiat uyg'unligi folklorda ustuvor hisoblanadi. Xalq og'zaki ijodining alohida xususiyati ham aynan insoniyat – nabotot – hayvonot olami bilan chambarchas bog'liqligidadir. Shu boisdan hayvon va parrandalar hamda ularning timsoli xalq og'zaki ijodida faol qo'llanib, insonning eng sodiq hamkori, yordamchisi sifatida gavdalanadi. Shu jihatdan qaraganda, Boychibor timsoli ham Hakimbekka sodiq homiy – yordamchi sifatida tasvirlanadi. Dostonda faol uchraydigan zoonimlar turli hudud, turli sharoit hamda turli voqealar rivojida o'zining maxsus hissasiga ega.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

- (1). Коллектив. Ўзбек тили лексикологияси. Тошкент, "Фан", 1981, 45-бет.
- (2). Бегматов Э. Ҳозирги ўзбек адабий тилининг лексик қатламлари. Тошкент, "Фан", 1985, 18-бет.
- (3). Мадаев О. Алпомиш. Тошкент, "Маънавият", 1999, 64-бет.
- (4). Ўзбек тилининг изоҳли луғати. Москва, «Рус тили», 1981, 2-ж., 370-бет.
- (5). Юнусова Б.М. "Алпомиш" дostonи ономастик бирликларининг лексик-семантик ва услубий тадқиқи. Фил. ф.ф.док. дисс., Наманган, 2022, 164 бет.

Xodjaeva Dilafro'z Izatilloevna (PhD, dotsent Buxoro davlat universiteti "Ingliz adabiyotshunosligi va tarjimashunoslik" kafedrsi mudiri; d.i.xodjaeva@buxdu.uz)

INGLIZ VA O'ZBEK TILLARI LINGVODIDAKTIK TERMINLARINING DERIVATIV XUSUSIYATLARI

Annotatsiya. Mazkur maqola ingliz va o'zbek tillari lingvodidaktik terminlarining derivativ xususiyatlari tahliliga bag'ishlangan. Maqolada termin yasash usullari va omillari o'rganilib, ikki til kesimida faktik materiallar asosida tahlillar olib borilgan. Shuningdek, maqolada zamonaviy terminologiyada turli olimlarning termin hosil qilish usullariga ham to'xtalgan hamda semantik, morfologik va morfo-sintaktik usullar to'liq yoritilgan.

MUNDARIJA *** СОДЕРЖАНИЕ *** CONTENTS		
FIZIKA-MATEMATIKA		
Mavlonov Alisher Bagbekovich	Ochiq kalitli kriptografik tizim modellashtirish yo'llari	3
Aripov Mersaid Mirsiddikovich, Atabaev Odiljon Xusniddin o'g'li	On the Global Solvability of Doubly Nonlinear Parabolic System with Nonlinear Sources and Absorptions	7
Холиков Суюнжон Хамрокул угли, Караматов Болатбек Тиншбекович, Худойбердиева Гулѐра Бобир кизи	Задача определения ядра в многомерном интегро-дифференциальном уравнении теплопроводности	11
Абдуллаев Жошқин Шакирович, Сапаев Иброхим Байрамдурдиевич	Анализ электрофизического распределения структур Р-N-перехода на основе Si и GaAs с различной концентрацией легирования	15
FALSAFA		
Aytbayev Mansurbek Yusupovich	Mahmud Zamaxshariy falsafiy qarashlarining o'ziga xosligi	19
Kdirbaev Baxadir Berdaxovich	Media falsafasi va ijtimoiy-kommunikatsion tadqiqotlar	22
Kurbanbayeva Ulbosin Jumag'aliyevna	Mamlakatimizda orolbo'yi mintaqasida ekologik muam-molarni hal qilishda amaliy ishlarning ijtimoiy-falsafiy tahlili	26
Rajabov O'tkirjon Xursanaliyevich	Konsensus madaniyatining ijtimoiy-falsafiy xususiyatlari	29
IQTISODIYOT		
Nadirov Khurshid Hamza ugli	Foreign Direct Investment Effect on the Environ-ment of the Developing Asian Countries	32
Bekchanov Davron Alisher ugli	Strategic Analysis of the Prospects of Uzbekistan's Foreign Trade Relations	36
TILSHUNOSLIK		
Madaminov Abduraxmon	Sintaktik birliklarning transformatsiya usuli orqali ifodalanishi	39
Zarmasov Shahboz Shahriddin o'g'li	Kommunikativ muloqotni modellashtirish tamoyil-lar	41
Rzamuratova Zlixa Quvatbaevna	Turkiy tillarda gender muammosiga oid tadqiqotlar	45
ADABIYOTSHUNOSLIK		
Egamberdiyeva Gulchiroy Esan qizi	Oydin Hojiyeva ijodida tush motivi	48
Hayitov Shuhrat Moylievich	“Risolayi volidiya” asari va uning tadqiqi	52
Merganovna Aidaxon Bumatova	Hofiz g'azallaridagi muhtasib obrazining umumiy xususiyatlari	55
To'rayeva Sadoqat Qahramon qizi	Xurshid Davron lirikasida vatan mavzusi	57
Tokimbetova Gulbaxor Abatbayevna	XIX asr qoraqalpoq adabiyotshunosligida mumtoz janrlar poetikasi	60
PEDAGOGIKA		
Atayeva Maloxat Isakovna	Samarali boshqaruv qarorini qabul qilishda ta'lim logistikasiga bo'lgan ehtiyoj	64
Turumbetova Aygul Yusupbaevna	Matn tahliliga oid mustaqil ishlar vositasida o'quv-chilarning o'quv-biluv motivatsiyasini shakllantirish	68
Rahmatova Barnogul Karimjonovna	Ijodkor talabaning ilmiy tadqiqot faoliyati va uni amalga oshirish bosqichlari	72

Xurramova Sanobar Mahmatmurodovna	Talabalarni tanqidiy fikrlashini rivojlantirishda pedagogik texnologiyalardan foydalanish	75
Ashirova Anorgul Ismoilovna, Quljanova Shukurjon Zaribovna, Allaberganov Suxrob Umid o'g'li	Inkluziv ta'limda raqamli texnologiyalarning qo'llanilishi	78
Avezov Mardonbek Abdullayevich	Bo'lajak informatika o'qituvchilarini tayyorlashda pedagogik amaliyotning o'rni va ahamiyati	81
Maxmudova Nargiz Djumaniyazovna	Boshlang'ich sinflar uchun o'qitish uslublari va ta'lim texnologiyalari	84
Safarov Feruz Saminjon o'g'li	Bo'lajak "texnologiya" fani o'qituvchilarining kasbiy kompetensiyalarini rivojlantirishning ba'zi jihatlari	87
Aripjanova Mahfuza Akmalovna	Mutaxassislik fanlarini samarali tashkil qilishda interfaol ta'lim metodlardan foydalanish usullari	89
Safarova Fotima Isamiddinovna	Ingiliz tilini o'qitishda interferensiya muammosi va uni bartaraf etish usullari	92
Sapayev Umidbek Abdullayevich	Oliy ta'lim muassasalari bilan ishlab chiqarish tarmoqlarining ta'limiy integratsiyalanishi asosida talabalarni innovatsion faoliyatga tayyorlash asoslarini shakllantirish	94
Abdullayeva Nafisa Anvarovna	Boshlang'ich sinflar o'quv jarayonida abstrakt fikrlashga o'rgatishning asosiy yo'nalishlari	96
To'raqulova Bahriniso Baxtiyorovna	Oliy ta'limda samaradorlikni yaxshilashda kasbiy moslashuvchanlik ko'nikmalar va amaliy malakalarni shakllantirish mazmuni	99
Mamatqosimov Jahongir Abirqulovich	Auditoriyadan tashqari mashg'ulotlarda bo'lajak rejissorlarning kasbiy kompetentligini adabiy asarlar asosida rivojlantirish usullari	103
Ruzikulova Nigora Kudratovna	Boshlang'ich sinf o'quvchilarida xalq og'zaki ijodi janrlari asosida o'qish savodxonligi fanida krossvord metodini qo'llash yo'llari	106
Shermatova Uljamol Shopulat qizi	Boshlang'ich sinflarda tabiiy fanlarni o'qitishda ekologik ta'limning metodikasini takomillashtirish	113
To'raqulov Erkin To'ychievich	"Case study" texnologiyasidan foydalanib talabalarining ekologik tarbiyaga oid kompetensiyalarini shakllantirish	115
Iminova Xurshida Muxtarovna	Konsentrlangan ta'lim texnologiyasi tushunchasi, uning mazmun-mohiyati	118
Qilichev Xudoynazar Aliboyevich	Uzluksiz ta'lim tizimida zamonaviy dasturlash tillarini o'rganishning dolzarbligi	121
Narmamatova Sabina G'ayrat qizi	Gimnastika mashg'ulotlarining tashkiliy-uslubiy asoslarini zamonaviy yondashuvlar asosida tashkil etish	125
Abdurazakova Shahruza Valievna	Enhancing Communicative Competencies in English Language Teaching for Military Personnel	129
Shorustamov Shakasim Sharakhimovich	The Exploration of Cultural Factors in Teaching Chinese as a Foreign Language	132
Kuralova Jansoya Turgun qizi	Research on Grammar Teaching in Chinese Teaching	135
Arslonbekova Ra'no Arslonbekovna, Sagdidinov Murodjon Rahimjonovich	Exploring Pedagogical Approaches in Modern English Classes: a Detailed Analysis	140

ILMIY AXBOROT		
Buzrukova Maxina Muxamadxonovna	“Turistik obyekt” mavzusidagi nutq xabarini shakllantirish dasturi va uni amalga oshirishga ta’sir qiluvchi pragmatik omillar	143
Nurabullaeva Kamila Joldasbaevna	Nemis tili nutq kompetensiyasini multimediyadan foydalanib rivojlantirish	147
Atajonova Marxabo Ilxomovna	Ingliz va o‘zbek tillarida o‘rin, holat va payt ravishlari graduonimiyasining o‘ziga xos jihatlari	149
Asqarova Shaxnoza Kamolidinovna	“Alpomish” asaridagi zoonim birliklarning lingvistik xususiyatlari	152
Xodjayeva Dilafro‘z Izatilloevna	Ingliz va o‘zbek tillari lingvodidaktik terminlarining derivativ xususiyatlari	154
Kurbanova Zilola Xojinazarovna	Ingliz va o‘zbek tillarida epitetlarning semantik tasnifi	159
Shuxratova Muxlisaxon Shuxratjon qizi	Turli tizimli tillarda material kategoriyasining ifodalash usul va vositalari	162
Asronova Mohigul Musaboyevna	“Valuta” konsepti terminlarning tuzilishiga ko‘ra tasnifi	164
Aqmanova Shahnoza Alimboyevna	Xorazm gidronimlarining sotsiolingvistik tadqiqi	167
Xodjayeva Gulshod Baxadirovna, Salayeva Gulasal G‘ayratbek qizi	Lug‘at tarkibining boyish omillari	169
Artikova Yulduz Akmalovna	Olimpiya o‘yinlarining tarixi va zamonaviy ko‘rinishi	172
Yusupova Iqbol Bahodirovna	Inson huquqlari tamoyillarining tarixiy-tadrijiy rivojlanish bosqichlari	175
Namozova Maftuna Shokir qizi	Yoshlar radikal g‘oyalarning harakatlantiruvchi kuchi sifatida	178
Muhamadiyeva Nargiza Qudratovna	Xalq hunarmandchiligiga oid ijodkorlik ko‘nikmalarini shakllantirishning imkoniyatlari	181
Ражабова Нодира Фаттаевна	Активизация творческих навыков в методике преподавания сольфеджио	184
Mirzakulova Xursanoy Nematjanovna	Comparative Analysis of Terms Related to Law in English and Uzbek	186
Namazova Shakhnaza Shnazarovna	Integration of Visually Impaired Students Into Mainstream Schools with Sighted Students in Uzbekistan	189
Zakirova Madina Damirovna	Relevance Theory and Metaphor	194